

VODIČ O RADU POMOĆNIKA U NASTAVI I STRUČNIH KOMUNIKACIJSKIH POSREDNIKA

Ministarstvo
znanosti,
obrazovanja
i sporta

Agencija za
strukovno obrazovanje
i obrazovanje odraslih

Europska Unija

Vodič o radu pomoćnika u nastavi/stručnih komunikacijski posrednika izrađen je u okviru Projekta Grada Zagreba Pomoćnici u nastavi/stručni komunikacijski posrednici kao potpora inkluzivnom obrazovanju kojeg sufinancira Europska unija iz sredstava Europskog socijalnog fonda u sklopu Operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali" 2014.-2020.

Izdavač

Grad Zagreb, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport

Projektni tim

Lidija Pongrac Vincelj,, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport – voditeljica Projekta
Zrinko Rebrina, Ured za programe i projekte Europske unije – koordinator Projekta
Mirjana Berislavić, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport – član
Ivana Cvetek, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport – član
Vanda Bazmenjak, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport – član
Lidija Mihalj, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport – član
Hedviga Sešek, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport – član
Nataša Ritan, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport – član
Vlatka Šijan, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport – član
Marija Mesnjak, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport – član
Krešimir Ivančević, OŠ Horvati – član

U suradnji s

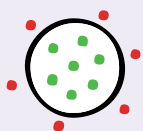
Marija Halić, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Zagreb
Vladimira Brezak, Agencija za odgoj i obrazovanje

Tisak i grafička priprema
Intergrafika TTŽ d.o.o., Zagreb

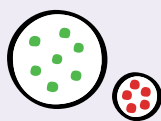
Naklada
1000 primjeraka

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Grada Zagreba.

ISKLJUČENJE

SEPARACIJA

INTEGRACIJA

INKLUZIJA

Na konferencijama i stručnim skupovima, diljem svijeta slušamo, a u svim zakonskim propisima čitamo o potrebi unapređivanja, zaštite i osiguravanja punopravnog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda osoba s invaliditetom te poštivanja njihovog dostojanstva i ukidanja bilo kakvog oblika diskriminacije. Jednostavnije rečeno, izjednačavanje mogućnosti na svim životnim poljima i aktivno uključivanje osoba s invaliditetom u život zajednice kojoj pripadaju.

Za ostvarenje postavljenih ciljeva potrebni su određeni preduvjeti, a jedan od bitnih je potpora pomoćnika u nastavi/stručnih komunikacijskih posrednika tijekom obrazovanja učenika s teškoćama.

POMOĆNICI U NASTAVI I STRUČNI KOMUNIKACIJSKI POSREDNICI KAO OBLIK POTPORE UČENICIMA S TEŠKOĆAMA S CILJEM PREVLADAVANJA BARIJERA NASTALIH U MEĐUDJELOVANJU TEŠKOĆE I OKOLINSKIH UVJETA I FAKTORA

Pomoćnik u nastavi je osoba koja pruža neposrednu pomoć učeniku ili skupini učenika tijekom odgojno-obrazovnog procesa u zadacima koji zahtijevaju komunikacijsku, socijalnu, senzornu i motoričku aktivnost učenika, pomoć u kretanju, pri uzimanju hrane i pića, u obavljanju higijenskih potreba, pomoć u socijalnom uključivanju, u svakodnevnim školskim aktivnostima, a sve prema programu rada koji je usklađen s potrebama svakog učenika.

Stručni komunikacijski posrednik daje komunikacijsku podršku gluhim, naglušnim i gluho-slijepim učenicima s komunikacijskim teškoćama kod kojih je, zbog funkcionalnih oštećenja, komunikacija govorom otežana ili ne postoji.

Značajno je istaknuti da uloga pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika *nije pomoć u svladavanju nastavnog gradiva*. Za podučavanje i približavanje nastavnog gradiva učenicima, odgovorni su učitelji/nastavnici. Stoga, učenici s teškoćama koji su u mogućnosti samostalno svladati nastavni plan i program škole, a uzimajući u obzir njihove teškoće i potrebe, imaju potporu pomoćnika u nastavi/ stručnih komunikacijskih posrednika isključivo u svrhu ravnopravnog uključivanja u odgojno-obrazovni sustav, odnosno kako bi bili uključeni u program školovanja sukladno svojim sposobnostima, vještinama i znanjima.

Pomoćnici i posrednici iz istog razloga ne izrađuju primjeren program školovanja, nastavni materijal, niti su zamjena za druge oblike pomoći kao što su rehabilitacijski postupci, produženi stručni postupak, dopunska i dodatna nastava i sl.

Pravni temelj

Pomoćnici u nastavi/stručni komunikacijski posrednici u Gradu Zagrebu, uključuju se, sukladno čl. 99 Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine 87/08, 86/09, 92/10, 105/10-ispr., 90/11, 16/12, 86/12, 126/12 – pročišćeni tekst, 94/13, 152/14) te kriterijima uključivanja i financiranja utvrđenim Programom javnih potreba u osnovnom odgoju i obrazovanju Grada Zagreba i Programom javnih potreba u srednjem odgoju i obrazovanju Grada Zagreba.

Kriteriji za uključivanje pomoćnika u nastavi /stručnog komunikacijskog posrednika

Pomoćnici u nastavi uključuju se kod učenika koji svladavaju nastavni plan i program škole koju pohađaju, ali imaju teškoće u razvoju ili zdravstvene teškoće koje ih sprečavaju u funkcioniranju bez potpore pomoćnika:

- 1) imaju značajna motorička oštećenja zbog kojih ne mogu obavljati osnovne životne radnje*;
- 2) imaju teškoće u komunikaciji i socijalnim interakcijama povezane s poremećajima iz autističnog spektra*;
- 3) imaju senzoričke teškoće povezane s oštećenjem vida ili oštećenjem sluha zbog kojih ne mogu samostalno sudjelovati u odgojno-obrazovnim aktivnostima i obavljati osnovne životne radnje*;
- 4) njihova ih ponašanja značajno ometaju u funkcioniranju i ugrožavaju njihovu fizičku sigurnost i fizičku sigurnost drugih učenika (učenik mora biti uključen u neki od oblika psihosocijalnih tretmana izvan škole)*;
- 5) imaju kombinirane teškoće genetski uvjetovane*;
- 6) imaju zdravstvene teškoće te je potrebna dodatna pomoć da bi se spriječile ozljede opasne po zdravlje i život*;
- 7) teškoće u intelektualnom funkcioniranju zbog kojih nisu u mogućnosti samostalno sudjelovati u odgojno-obrazovnim aktivnostima u uvjetima koje osigurava redovita ili posebna ustanova, ali mogu pratiti utvrđen primjereni program odgoja i obrazovanja**

Stručni komunikacijski posrednici uključuju se kod učenika koji svladavaju nastavni plan i program škole koju pohađaju, a imaju teškoće sluha ili kombinaciju oštećenja sluha i vida

* kriteriji u Programu javnih potreba u osnovnom odgoju i obrazovanju i Programu javnih potreba u srednjem odgoju i obrazovanju

** kriterij u okviru Javnog poziva za dostavu projektnih prijedloga Osiguravanje pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika učenicima s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama).

Program rada pomoćnika u nastavi/stručnih komunikacijskih posrednika

Pomoćnici u nastavi i stručni komunikacijski posrednici rade sukladno zadaćama određenih programom rada kojeg izrađuju koordinatori pomoćnika u nastavi/stručnih komunikacijskih posrednika u suradnji s drugim djelatnicima škole.

Zadaće pomoćnika u nastavi/stručnih komunikacijskih posrednika

A) Pomoćnik u nastavi

1. Motoričke teškoće

Kada je riječ o motoričkim teškoćama i kroničnim bolestima pomoćnik u nastavi pruža fizičku podršku učeniku u zadovoljavanju njegovih osobnih potreba i obavljanju zadataka iz odgojno-obrazovnog programa koje učenik zbog motoričkih poremećaja ne može samostalno izvesti, ali može pomoćniku u nastavi reći što i kako da napravi umjesto njega:

Pomoć učeniku u kretanju prilikom dolaska u školu i tijekom boravka u školi kao i tijekom izvanučioničke nastave: vođenje učenika koji hoda uz pomoć, podrška učeniku koji se kreće uz pomoć pomagala (štake, hodalica) pri prelaženju prepreka, pomoć učeniku koji se kreće kolicima pri prelaženju prepreka, vožnja učenika koji se ne može samostalno voziti kolicima;

Podrška i poticanje učenika u promjeni položaja tijela: pravilno sjedenje, ustajanje i kretanje, prijelazi iz kolica u stolicu i obratno, kolica na pod i obratno i sl.;

Uporaba i pomoć pri uporabi pomagala: stavljanje i skidanje proteze/pomagala, prilagodba proteze/pomagala za određene aktivnosti; prijelazi s kolica na pod, stolac, WC, krevet uz pomoć i samostalno, pomoć pri ulasku/izlasku u/iz vozila (auto, kombi, tramvaj, autobus, vlak, brod, avion, uspinjača;

Pomoć u korištenju WC-a: stavljanje na sjedalicu WC-a, pridržavanje tijekom sjedenja, brisanje nakon obavljene nužde, svlačenje i oblačenje odjeće, promjena pelena inkontinentnom učniku, pomoć pri higijeni tijekom menstruacije, pranje ruku nakon obavljene nužde;

Pomoć pri presvlačenju: skidanje i oblačenje odjeće i obuće tijekom boravka u školi, ovisno o potrebi učenika i situacije u školi;

Pomoć pri hranjenju: rezanje, sjeckanje, pridržavanje ruke pri hranjenju, tehnike služenja priborom za jelo;

Pomoć učniku u obavljanju školskih aktivnosti: pomoć pri rukovanju školskim priborom, knjigama, pisanju, uporabi specifične računalne opreme, pisanje po diktatu učenika; pomoć učniku u izvođenju primjerenog programa tjelesno-zdravstvene kulture prema napatku učitelja/nastavnika i nadležnog školskog liječnika, pomoć učniku pri izvođenju praktičnih radova prema napatku učitelja/nastavnika).

2. Teškoće komunikacije i socijalne interakcije povezane s poremećajima iz autističnog spektra

Kod učenika s poremećajima iz autističnog spektra najveću teškoću predstavlja komunikacija i socijalna interakcija s drugim osobama odnosno problemi u ponašanju kada se nađu u situacijama s kojima se ne znaju nositi te postaju agresivni, najčešće autoagresivni. Senzorička percepcija je iskrivljena zbog čega uobičajeni pogledi, zvukovi, mirisi, okusi i dodiri svakodnevice, za njih mogu biti vrlo bolni. S druge strane, kod visoko funkcionirajućih učenika s poremećajima iz autističnog spektra govorimo i o natprosječnim kognitivnim sposobnostima. Slijedom navedenog potrebno je:

Usmjeravati pažnju učenika na nastavne aktivnosti s obzirom na često „lutanje“ u vlastiti svijet;

Poticati učenika na izvršavanje zadanih uputa;

Davanje pravovremene obavijesti o promjenama ili potrebi za promjenama aktivnosti, s obzirom da svaka nova nenajavljena aktivnost uzrokuje gubitak strukture i stvara osjećaj nesigurnosti;

Ukoliko je potrebno, **izaći iz razreda i prošetati s učenicom** u situacijama kada ga ometaju zvukovi, buka, puno osoba i sl. te kada učitelj to procijeni potrebnim;

Poticanje socijalne interakcije i pomoć u ostvarivanju socijalnih interakcija – pomoći učeniku kako da ostvari socijalne odnose s obzirom na njihove često pogrešne percepcije koje su krute ili pretjerano doslovne;

Podrška u komunikaciji s okolinom zbog nerazvijenih vještina potrebnih za spontano komuniciranje: poticati razvoj obraćanja pažnje, učenje slušanja, razvijanje izražavanja usmenim govorom, razvijanje vještina razgovaranja, pomoć u tumačenju određenih izraza zbog doslovnog tumačenja jezika (npr. ne mogu razumjeti značenje mačji kašalj jer mačji se vezuje samo konkretno uz mačku);

Podrška u ponašanju – često pokazuju neobična, neprimjerena i neprihvatljiva ponašanja te je potrebno raditi na promjeni i samokontroli, ali imajući u vidu sve osobine osoba s poremećajima iz autističnog spektra, pružati potrebnu emocionalnu podršku po uputama učitelja;

Korištenje slikovnih metoda poučavanja pripremljenih u suradnji s učiteljima i stručnim suradnicima, budući da učenici s teškoćama iz autističnog spektra razmišljaju u slikama – slikovno pripremljen dnevni raspored, popis i koraci aktivnosti, oznake na materijalima, razredna pravila i sl.;

Prilagodba okruženja – otklanjanje podražaja koji ometaju, smanjivanje senzornih podražaja, uključiti senzorna iskustva koja ga smiruju, najavljivati promjene kao što su raspored sjedenja i sl.

Pronalaženje zamjenskih prihvatljivih ponašanja za repetitivna ponašanja koja su opasnost za sigurnost drugoga, njegova prava i način života;

Pomoć u obavljanju osobne higijene: odvođenje na WC, obavljanje higijene i sl.;

Pomoć pri hranjenju: pospremanje/raspripremanje stola, pomoć kod hranjenja, podjele obroka;

Pomoć pri presvlačenju: oblačenju/svlačenju, obuvanju/izuvanju;

Pomoć pri kretanju po školskoj zgradi: odlazak u blagovaonicu, dvoranu za TZK, knjižnicu, u prostorije stručnih suradnika;

Pratnja tijekom kretanja po školskim prostorima i trajanja izvanučioničke nastave.

3. Oštećenje vida

Kod oštećenja vida osnovna uloga je *gledati* umjesto učenika s oštećenjem vida i prenositi mu vizualne informacije – **vi ste njegove oči**.

Pomoć učeniku u kretanju školskim prostorima te tijekom izvanučioničke nastave: viđenje u kretanju, objasniti mu važne objekte, orijentire i potencijalne prepreke u okolini, obavijestiti o promjeni rasporeda namještaja i sl.;

Pomoć pri rukovanju školskim priborom;

Opisivanje slika, filmova, dijagrama i sl.;

Pomoć pri čitanju zadataka, skiciranju, crtanju i zapisivanju odgovora ako sljepi učenik iz objektivnih razloga nije u potpunosti svladao brajicu;

Ako se zapisuje dugi tekst, većom brzinom, zapišite ga za učenika. Ipak, kraće tekstove nemojte zapisivati umjesto njega – on treba razvijati brzinu i efikasnost u zapisivanju informacija;

Pridržavati udžbenik, fiksirati radne listiće i bilježnice za radnu podlogu;

Pomagati učeniku pri izvođenju praktičnih radova prema naputku učitelja/nastavnika;

Pomoć u nastavi tjelesne i zdravstvene kulture: dodatno objašnjavanje vježbi koje pokazuje i zadaje učitelj; pomoć u trčanju, skoku u dalj i sl. pomoćnik je njegov vodič; ako se igraju grupne igre loptom u kojima on ne može sudjelovati, pomoćnik s njim treba raditi kineziološke vježbe prema uputi učitelja;

Pomagati učeniku u korištenju pedagoško-didaktičkih pomagala kao npr. Braileova stroja, taktilne i/ili elektronično-akustične opreme te drugih specifičnih pomagala i opreme;

Pomoć pri hranjenju: npr. rasporediti hranu kao sat pa mu objasniti gdje se što nalazi.

4. Senzoričke teškoće - oštećenje sluha

Kod oštećenja sluha osnovna uloga je *slušati* umjesto učenika s oštećenjem sluha i prenositi mu auditivne informacije – **vi ste njegove uši.**

Ukoliko učenik ima oštećenje sluha, ali ima određeno pomagalo ili je nagluh i nema potrebu za stručnim komunikacijskim posrednikom, potrebna mu je potpora:

Ponavljanje teksta učitelja ili drugog učenika kojeg učenik s oštećenjem sluha nije čuo ili razumio;

Provjeriti je li učenik razumio pitanje, pojedine riječi, fraze i rečenične konstrukcije; Pojasniti učeniku nepoznate riječi sinonimom, objašnjenje davati kratkim rečenicama s poznatim riječima;

Dodatno pojasniti pojmove učeniku;

Poticati učenika na pisanje i glasovni govor;

Pisati bilješke: ukoliko nije dobio plan ploče kako bi učenik mogao pratiti učitelja.

5. Problemi u ponašanju

Kod ponašanja koja ugrožavaju sigurnost samog učenika ili drugih učenika glavna uloga pomoćnika je spriječiti bilo kakvu mogućnost nastanka situacije koja bi dovela u opasnost učenike ili bilo kakvu negativnu posljedicu (fizičku ili psihičku povredu):

Sprječavanje mogućih negativnih posljedica u situacijama agresivnih ponašanja učenika;

Preventivno djelovanje - u suradnji s koordinatorom pomoćnika i učiteljima potrebno je uočiti koje su situacije „trigeri“ za nepoželjna agresivna ponašanja te kako sprečavati pojavu agresivnih ponašanja;

Ukazivanje na prosocijalna ponašanja (prihvatljive oblike ponašanja) u rizičnim situacijama;

Upozoravati učenika na štetnost i posljedice neprihvatljivih oblika ponašanja, **dodatno objasniti pravila rada i igre;**

Često se ponašajni problemi javljaju **u zahtjevnim školskim situacijama** uslijed nerazumijevanja uputa, gradiva te je jedna od zadaća pomoćnika provjeriti razumijevanje danih uputa, ukoliko je potrebno ponoviti glasno i polako upute, prema uputama učitelja razdijeliti tekst na manje cjeline, prema uputama učitelja složenije upute skratiti i pojednostaviti, ne propustiti istaknuti i pohvaliti uloženi trud i dobro riješene zadatke;

Ukoliko je potrebno **izaći i prošetati s učnikom** kao preventivno djelovanje;

Usmjeravanje učenikove pažnje (npr. polaganjem ruke na rame učenika ili uporaba metode koja se inače rabi za toga učenika od strane nastavnika);

Davanje pravovremene obavijesti o promjenama ili potrebi za promjenama aktivnosti;

Poticati učenika na izvršavanje zadanih uputa;

Značajno je odmah po upoznavanju **dogovoriti pravila ponašanja**, koja su ponašanja dozvoljena, a koja neprihvatljiva i koje su posljedice neprihvatljivog ponašanja te u tome treba biti dosljedan, važno je stvoriti strukturu i rutinu;

Dogovoriti s učiteljem sustav znakova neverbalne komunikacije kada je učeniku potrebna promjena aktivnosti, kretanje, dodatno pojašnjenje i sl.

6. Genetski uvjetovane kombinirane teškoće i intelektualne teškoće

Zadaće pomoćnika kod učenika s genetski uvjetovanim teškoćama, najčešće Down sindrom te kod intelektualnih teškoća višestruke su prirode: od osnovnih aktivnosti samozbrinjavanja, brige vezane uz zdravlje, orijentacije po školi, samousmjerenja, komunikacije do potpora vezanih uz obavljanje školskih aktivnosti i zadataka;

Dodatno pojašnjavanje zadataka i uporaba jednostavnih postupaka u radu (vježbanje, ponavljanje, provjeravanje naučenoga) **prema uputama učitelja** (zbog teškoća u izdvajanju ključnih činjenica, nerazumijevanja pojmova, teškoće u logičkom povezivanju i sl.);

Dodatno pojašnjavanje pojmova prema uputama učitelja (teškoće shvaćanja apstraktnih sadržaja, opće shvaćanje i poimanje);

Usmjeravanje na sadržaj rada (prst, olovka, kartice);

Pomoć pri rješavanju zadataka u smislu čitanja upute uz provjeravanje i razumijevanje, povremeno pisanje umjesto učenika prema uputama učitelja;

Pomoć pri čitanju zadataka i prepisivanju sa školske ploče prema uputama učitelja;

Bilježenje domaće zadaće (zaokruživanje zadataka, pisanje podsjetnika);

Poticanje na sudjelovanje na satu, poticati učenika na izvršavanje zadanih uputa;

Tumačenje onoga što je učenik rekao;

Vođenje/usmjeravanje učenika u izvršavanju zadataka na nastavnome materijalu;

Poticanje socijalne interakcije;

Poticanje prihvatljivih oblika ponašanja;

Pomoć pri kretanju u školskim prostorijama i tijekom trajanja izvanučioničke nastave (orijentacija u prostoru);

Pomoć pri nošenju školske torbe i pri upotrebi radnih materijala (geometrijski pribor, likovni...).

7. Zdravstvene teškoće

Kod zdravstvenih teškoća osnovna zadaća pomoćnika u nastavi je **sprečavanje nastanka mogućih ozljeda opasnih za zdravlje i život** tijekom boravka u školskim prostorima ili tijekom izvanučioničke nastave, a vezano za zdravstvene teškoće učenika (npr. kod učenika koji ima svakodnevne epileptičke napadaje pomoćnik pazi kako prilikom napadaja ne bi došlo do moguće ozljede):

B) Stručni komunikacijski posrednik

Prevoditi govorni izričaj u komunikacijski modalitet kojeg preferira gluhi, nagluhi ili gluhoslijepi učenik;

Pripremiti se za nastavu i neposredni rad s učenicom u svrhu **objašnjavanja određenih pojmova učeniku prema uputama učitelja/nastavnika;**

Pomagati učeniku pri upotrebi radnih materijala i korištenju udžbenika;

Dodatno pojasniti pojmove učeniku;

Poticati učenika na pisanje i glasovni govor;

Poticati učenika na redovan rad i ustrajnost;

Poticati učenika na suradnju s ostalim učenicima;

Pružati pomoć u kretanju za gluhoslijepu učenike;

Na računalu ispisivati tekst izlaganja predavača tijekom nastave.

Uloga koordinatora pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika

Najčešće je riječ o stručnom suradniku škole koji izrađuje program rada pomoćnika u nastavi/stručnih komunikacijskih posrednika u suradnji s drugim djelatnicima škole, uvodi u rad i prati rad pomoćnika u nastavi/stručnih komunikacijskih posrednika te koordinira sve aktivnosti koje su vezane uz rad navedenih djelatnika

Suradnja s roditeljima

Pomoćnik u nastavi/stručni komunikacijski posrednik često će se, pri dolasku i odlasku učenika iz škole, susretati s roditeljima koji će imati određena očekivanja. U kontaktima s roditeljima preporuča se dati samo pregled dnevnih aktivnosti i kratki osvrt na funkcioniranje i uspješnost učenika. Izvješće o obrazovnim postignućima, napretku učenika, odgojnim poteškoćama i preporukama i sl. treba prepusti učiteljima jer je to njihov zadatak.

Kome se javiti ako želite biti pomoćnik u nastavi/stručni komunikacijski posrednik

Ako se želite zaposliti kao pomoćnik u nastavi, odnosno stručni komunikacijski posrednik u školama u Zagrebu, možete se javiti na javne pozive/natječaje koji škole objavljuju na web stranici Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i u Biltenu Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Regionalnog ureda Zagreb ili možete dostaviti otvorene prijave školama u kojima biste željeli raditi.

Pomoćnici u nastavi/stručni komunikacijski posrednici zapošljavaju se temeljem ugovora o radu, ugovora o djelu, ugovora o djelu redovitog studenta kojeg sklapaju sa školama. Također, pri zapošljavanju postoji mogućnost potpore kroz mjere aktivne politike zapošljavanja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Edukacija za pomoćnika u nastavi/stručnog komunikacijskog posrednika

Edukacija za *pomoćnika u nastavi* u Zagrebu provodi se u ustanovama za obrazovanje odraslih uz stjecanje zvanja pomoćnika u nastavi:

- Pučko otvoreno učilište, Zagreb, Ulica Grada Vukovara 68 i
- Učilište IDEM, Zagreb, Ilica 48

Također, i u okviru projekata Grada Zagreba koji se odnose na pomoćnike u nastave, ali samo za sudionike u projektima.

Edukaciju za *stručnog komunikacijskog posrednika* provodi:

- Hrvatsko društvo tumača i prevoditelja hrvatskog znakovnog jezika, Zagreb, Kneza Mislava 7,
- Ustanova za obrazovanje odraslih Adiutor, Zagreb, Kneza Mislava 7 i
- Hrvatski savez gluhoslijepih osoba Dodir, Zagreb, Medulićeva 34

Grad Zagreb

Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport

Ilica 25, 10 000 Zagreb

www.zagreb.hr

oks@zagreb.hr

Ured za programe i projekte Europske unije

Đorđićeva 26, 10 000 Zagreb

www.zagreb.hr

euzg@zagreb.hr

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

Donje Svetice 38, 10 000 Zagreb

www.mzos.hr

odgojjobrazovanje@mzos.hr

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih (DEFKO)

Radnička cesta 37b, 10 000 Zagreb

www.asoo.hr/defco

defco@asoo.hr

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Račkoga 6, 10 000 Zagreb

<http://www.strukturnifondovi.hr/>

fondovi@mrrfeu.hr

Partneri na Projektu:

Osnovna škola Antuna Branka Šimića, Osnovna škola Borovje, Osnovna škola Brezovica, Osnovna škola Bukovac, Osnovna škola dr. Ivan Merz, Osnovna škola Gustava Krkleca, Osnovna škola Horvati, Osnovna škola Ivana Cankara, Osnovna škola Ivana Gundulića, Osnovna škola Kajzerica, Osnovna škola kralja Tomislava, Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskoga, Osnovna škola Luka, Osnovna škola Malešnica, Osnovna škola Marije Jurić Zagorke, Osnovna škola Mate Lovraka, Osnovna škola Miroslava Krleže, Osnovna škola Medvedgrad, Osnovna škola Otona Ivekovića, Osnovna škola Retkovec, Osnovna škola Savski Gaj, Osnovna škola Silvije Strahimira Kranjčevića, Osnovna škola Tina Ujevića, Osnovna škola Žuti brijeg, Gimnazija Lucijana Vranjanina, Elektrostrojarska obrtnička škola, Zdravstveno učilište

